

Gjemnes kommune

Areal og drift

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Deres ref:
«REF»

Vår ref
2016/2107-12

Saksbehandler
Heidi Jordahl

Dato
17.09.2018

Lokal forskrift - Utvidet båndtvangstid - høring

Vedlagt følger formannskapetets vedtak i sak 49/18 om høring av lokal forskrift om utvidet båndtvangstid i Gjemnes kommune.

Høringsfrist 04.12.2018.

Dette brevet er godkjent elektronisk og har ingen signatur.

Med hilsen

Heidi Jordahl
Rådgiver

Vedlegg

- 1 Utkast til lokal forskrift om utvidet båndtvangstid - Gjemnes kommune
- 2 Adresseliste båndtvang

Postadresse

Nordmørsvegen 24, 6631 Batnfjordsøra

E-post:

post@gjemnes.kommune.no

Besøksadresse

Batnfjordsøra

Hjemmeside:

www.gjemnes.kommune.no

Telefon

71 29 11 11

Telefaks

71 29 11 99

Bank

3933.05.00097

Org.nr

964 981 426

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
	49/18	04.09.2018

Lokal forskrift - Utvidet båndtvangstid - høring

Vedlegg

1 Utkast til lokal forskrift

Rådmannens forslag til vedtak

Gjemnes formannskap legger ut forslag til forskrift om utvidet båndtvangstid for hund til høring.

Høringsfristen settes til 28. november 2018 (3 mnd etter vedtaksdato).

Behandling i Formannskapet - 04.09.2018

Enstemmig vedtak

Gjemnes formannskap legger ut forslag til forskrift om utvidet båndtvangstid for hund til høring.

Høringsfristen settes til 28. november 2018 (3 mnd etter vedtaksdato).

Saksutredning

Gjemnes kommune har den 22.09.2016 mottatt søknad fra Gjemnes sau og geit om utvidelse av båndtvangstid. Begrunnelsen er at Gjemnes kommune har mye beitedyr i inn og utmark, og at ferdsele i utmark har økt. Videre at løshunder er et stort problem i enkelte beiteområder. De ønsker på bakgrunn av dette at båndtvangstiden utvides for Gjemnes kommune til 15. oktober.

I FS-sak 68/16, 11.10.2016 ble kommunen gitt mandat til å starte arbeid med lokal forskrift om utvidelse av båndtvangstida.

Utkast til lokal forskriftstekst følger vedlagt saken.

I følge hundeloven § 6 – Sikring av hund med båndtvang er ordinær båndtvangstid 01.04-20.08. I denne tiden skal en hund bli holdt i bånd eller forsvarlig inngjerdet eller innestengt, slik at ikke den kan jage eller skade storfe, sau, geit, fjærfe, rein, hest eller vilt, herunder viltets egg, reir og bo.

Kommunen kan gi forskrift om at hunder skal holdes i bånd eller forsvarlig innestengt eller inngjerdet.

- a) i tilknytning til boligområder og handleområder,
- b) i parker, på gravplasser, på og ved skoler, barnehager og anlegg for lek, idrett, sport eller rekreasjon,
- c) på og ved bestemt/angitte turstier, turveier, merkede skiløyper, leir- og rasteplasser,
- d) i bestemt angitte andre områder på land, i vann eller sjø som er allment benyttet som tur- og rekreasjonsområder,
- e) i hele eller deler av kommunen i bestemt angitt tidsrom når storfe, sau, geit eller hest normalt går ute, eller
- f) under ekstraordinære forhold som gjør båndtvang påkrevd for å beskytte viltet

Båndtvang etter bokstav c og d kan ikke fastsettes i større grad enn nødvendig og slik at hensynet til de som ønsker å ferdes med løs hund også ivaretas i tilstrekkelig grad, både hva angår omfang og geografisk spredning. Ved fastsettelse av båndtvang etter bokstav e og f kan båndtvang bare innføres i de områder av kommunen hvor husdyr har rett til å beite og faktisk beiter, eller hvor vilt man ønsker å beskytte har sitt leveområde.

Kommunen hadde inntil hundeloven fikk sin ikrafttredelse i 2004 lokal forskrift om utvidet båndtvangstid til 1. oktober. Tidligere lokal forskrift omhandlet bestemmelser om båndtvang i beiteområder. Siden denne forskriften ble vedtatt har det skjedd store endringer i bruk av utmarka som løypenett og bruk, preparering og kvalitet av blant annet skiløyper. Kommunen mener ut fra dette at det kan være behov for å utvide tidligere forskrift utover beiteområdene og beitedyr.

Beitenæringen:

Vi kan ut fra tabellen se at antallet sauer er økende i kommunen siste år. Dette er det dyreslaget som har flest hendelser med hund av beitedyrene.

Ser man på antallet sauer i kommunen har man følgende utvikling:

	2000	2005	2010	2015
Antall voksne sauer/vinterfora	1279	1272	1365	2160
Antall sauer < 1 år/lam	1799	1785	1874	2896
Antall sauer i alt	3078	3066	3255	5056

Ser man på antallet dyr på utmarksbeite ser man en sterk økning av antall dyr på beite fra 2005 til 2015.

	2000	2005	2010	2015
Antall kyr på utmarksbeite	353	359	330	334
Antall storfe på utmarksbeite	845	889	1000	907
Antallet voksne sauer på utmarksbeite	2846	1199	1069	2060
Antall lam på utmarksbeite	1698	1698	1513	2770
Sum dyr på utmarksbeite	5742	4145	3912	6071

At beiting opprettholdes er viktig blant annet for å motvirke virkningene av klimaendringene og for ikke å endre det biologiske mangfoldet. Klimaendringer og færre beitedyr gjør at tregrensa flyttes oppover i Norge. Forskningsresultater fra programmet Miljø 2015 (Long-term ecological effects of sheep grazing in alpine ecosystems and its integration with management 2008-2012) tyder på at når sauer beiter i tregrensa, hindrer de bjørkeskogen i å bre seg. Dette gjelder selv om det bare er noen få sauer på beite. Undersøkelser i prosjektet viste at hele plantesamfunnet er i endring på grunn av varmere klima. Lavlandsarter er på vei oppover, men ikke der det beiter sau. Beiting kan gjøre livet enklere for enkelte plantearter og øke det lokale mangfoldet. Jegere frykter at beiting medfører en nedgang i tallet på liryper, men forskerne registrerte derimot at tallet på hekkende liryper snarere gikk opp i områdene der det ble beitet, sannsynligvis på grunn av bedre tilgang på insekter. Smågnagere som markmus og klatremus ble derimot redusert i antall i områder der sauene beiter tett. Noe som trolig skyldes at de konkurrerer med sauene om de beste beiteplantene.

Fe som beiter i utmark bidrar til å holde landskapet åpent, og det i seg selv kan ha gunstig klimaeffekt. Åpne landskapstyper reflekterer mer sollys direkte tilbake til verdensrommet enn skog. Det er omtrent den beste klimaeffekten du kan få: Lyset omgjøres ikke til varmestråling, som blir reflektert tilbake igjen til jorden fra drivhusgasser i atmosfæren. Det er dette som kaller albedoeffekten: Mørke overflater absorberer mye lys som varme, lyse overflater reflekterer mer rett tilbake igjen. Denne effekten er også viktig på land: Høy vegetasjon gir lav albedo, som gir mer opptak av solstråling og tidligere snøsmelting. Lyngheier og snaufjell reflekterer mer lys enn det kratt og skog gjør.

Bruk av friluftsområder:

Det å kunne ferdes i utmarka og ha mulighet til å ta del i unike naturopplevelser, er en del av norsk tradisjon og kultur. Svært mange bruker naturen som et rekreasjonsområde, til friluftsliv, sport, jakt og fiske med mer. Ved mange av disse aktivitetene følger hunder med på aktivitetene. Kunnskapen og dokumentasjon på bruk av områder til friluftsliv er varierende i kommunen. Registrert bruk av turområder kan illustreres med stikk-ut turer, som viser sterk økning siden ordningen ble etablert. I et folkehelseperspektiv er det viktig at skiløyper og turområder er tilgjengelige for alle. Dette i forhold til fysisk aktivitet, trening, rekreasjon og velvære. Dette er vektlagt blant annet i temaplan for fysisk aktivitet og friluftsliv 2018-2021.

Registrerte stikk-ut turer i Gjemnes kommune er som følger:

År	Registrerte turer	Registrerte personer
2013	5157	1181
2014	8002	1860
2015	8051	2048
2016	12439	2824
2017	14237	

Vurdering

Norge skal fortsatt være et husdyr-/beiteland der utmarksbeita danner grunnlag for næring, bosetting og kulturlandskap, jfr. ny St.mld. om framtidig landbruk (Meld. St. 9. (2011-2012)). Forholdene bør derfor tilrettelegges for fortsatt bruk av beiteressursene.

Regjeringen vil ta vare på friluftsliv som en levende og sentral del av norsk kulturarv og nasjonal identitet, og som en viktig kilde til høyere livskvalitet og bedre helse for alle, jfr. St. meld om Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet (2015-2016). I følge hundeloven skal hensynet til de som ønsker å ferdes med løs hund også ivaretas i tilstrekkelig grad.

Hundelovens formål er å bidra til å fremme et hundehold som varetar hensyn til sikkerhet, trygghet, alminnelig ro og orden. Den gir regler for hvordan hundeholdet skal utøves av den enkelte for å ivareta slike hensyn. Videre gir loven regler for hvordan enkeltpersoner og det offentlige kan forholde seg til hundehold som ikke gir tilstrekkelig sikkerhet, trygghet, alminnelig ro og orden.

Ved å vedta en lokal forskrift om båndtvang håper kommunen å redusere problemene for beitenæringen, og at konfliktnivået vil minke ved at reglene er klare. Vi håper videre at forskriften vil fremme et godt og forsvarlig hundehold som ivaretar hensynet til sikkerhet for folk, dyr, trygghetsfølelse og alminnelig ro og orden.

Ut fra statistikken fra beitenæringen kan man se at kommunen har et økende antall beitedyr siste år, og mange av disse går på beite om sommeren. Beiting benyttes i stor grad over hele kommunen. Beitelag og enkeltpersoner i kommunen har meldt om turaktiviteter der hunder i stor grad slippes løs i beiteområder. Dyreeiere har ved flere anledninger funnet døde sauer i nær tilknytning til turstier hvor det fremstår som at dyrene er jaget til de er sprengt. Dette kan tyde på at det kan være behov for utvidet båndtvangstid, men det kan også tyde på at den gjeldende generell båndtvangstid må overholdes.

Det står i lovteksten at fastsettelse av båndtvang etter bokstav e, kan bare innføres i de områder av kommunen hvor husdyr har rett til å beite og faktisk beiter. I Gjemnes har en dyr på beite stort sett over alt i utmarka. Det kan derfor diskuteres om det er hensiktsmessig å ha med andre ledd i § 3. Utkast til § 3 lyder som følger:

§ 3. Båndtvang

I tiden f.o.m. 21. august t.o.m. 15. oktober, dvs. utover generell, lovbestemt båndtvangsperiode, som er f.o.m. 1. april t.o.m. 20. august, plikter eier eller ansvarlig for hund å holde hunden i bånd, eller forsvarlig inngjerdet, eller innestengt av hensyn til beitedyr, jf. hundelovens § 6 annet ledd, bokstav e.

Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke i områder av kommunen hvor det ikke er storfe, sau, geit eller hest som går ute.

Erfaringer viser at det er vanskelig å håndheve båndtvangsbestemmelser når reglene ikke er konsistente. Det er etter kommunens vurdering viktig med klare regler, og at regelen derfor omhandler hele kommunen. Kommunen er av den oppfatning at 2. ledd kan medføre usikkerhet om områder er beiteområder, og medføre slipp av hund hvis hundeeier ikke ser beitende dyr i umiddelbar nærhet.

Administrasjonen lar dette punktet stå i utkastet som legges frem til politisk behandling med tydeliggjøring av at det ønskes utelatt.

Beitenæringen ønsker båndtvangen utvidet til 15 oktober. Jfr. fylkesmannen er normal sankedato for Møre og Romsdal 15. september (i brev til de kommunale rovviltutvalgene datert 16.08.2016). Dyrene er som oftest samlet på innmarksbeite etter sanking, hvor de kan gå over

kortere eller lengre tid. Lokal forskrift for Gjemnes fra 2004 hadde utvidet båndtvang til 1. oktober. Lengden av beitesesongen i fjellet varierer mellom år, spesielt etter vær og påfølgende beiteforhold. Ved flere ekstremår som i år kan det i fremtiden bli større behov for å utnytte beiteressurser i utmarka. Kommunen er likevel usikker på om 15 oktober er rett dato, eller om 1. oktober er tilstrekkelig for å ivareta beitenæringen. I andre kommuner som har utvidet båndtvangstid varierer utvidet tidspunkt mellom 1-31 oktober. Administrasjonen lar 15 oktober stå i utkastet som legges frem for behandling, og regner med at behandlingen klargjør dette punktet.

Kommunen har store regionalt viktige friluftsområder hvor det ferdes folk både sommer og vinter, ofte med hund. Stikk-ut registreringene er spredt utover ulike poster i kommunen. Statistikken tyder imidlertid på at aktiviteten generelt har økt, noe som også trolig gjelder aktiviteten i utmarka. Kommunen har også over tid lagt ut større fritidsområder/hytteområder. Generelt medfører tilrettelegging for hytteområder økt utfart i nærområdene. Antallet beitedyr var høyere i 2015 enn i 2000 da kommunen hadde lokal forskrift om utvidet båndtvangstid for hund.

Vi ser behovet beitenæringen har for regulering av løse hunder. Samtidig som beitenæringen har meldt om behov for utvidet båndtvangstid er det naturlig å se på flere områder som kan begrense konfliktene med hunder i kommunen. Følgende regler foreslås derfor:

§ 5. Områder med båndtvang hele eller deler av året

I Gjemnes kommune er det båndtvang hele året i etablerte boligområder slik det vises i kommuneplanen, i handleområder, skolegårder, kirkegårder og idrettsanlegg, inkludert alle lysløyper og preparerte løyper for allment bruk i kommunen i det tidsrom skiløypene brukes til skigåing. Medtas hund i skiløyper, skal den ikke være til hinder for andre skiløpere. I boligområder skal hund bli holdt i bånd eller forsvarlig inngjerdet eller innestengt.

§ 6. Om områder der hunder har begrenset adgang

Hunder kan ikke adgang til barnehager uten etter avtale mellom hundeeier/fører og barnehagen.

Flere av barnehagene i kommunen har problemer med at hunder slippes løs innen barnehagens område etter stengetid, hvor det spesielt oppstår problemer med at avføring fra hunder ligger igjen. Det foreslås derfor å regulere tilgangen til disse områdene gjennom § 6 i denne forskriften.

Spesielt for barnefamilier kan det oppleves som et problem med løse hunder, men også for de som fører hunden i bånd er det et problem at man blir oppsøkt av løse hunder. Mange barn (og en del voksne) er redde for hunder, og når hundeeier ikke har kontroll på hunden så oppleves dette som skremmende. I hundeloven står hensynet til barn i en særstilling, og det skal vises særlig aktsomhet der det er barn, for å hindre slik kontakt mellom barn og hund som barnet eller den som følger barnet, ikke inviterer til, og for å forebygge at barn blir skremt. Mange hundeeiere kjenner ikke godt nok til disse generelle aktsomhetsbestemmelsene i hundeloven. Mange hundeeiere har svært god kontroll på hundene sine og hundene følger pent ved siden av hundeeieren når de er på tur, men man ser ofte løse hunder som løper langt foran og bak hundeeieren og som også oppsøker andre som er på tur, både hunder og folk. Dette er ifølge kommunens vurdering ikke i samsvar med de generelle aktsomhetsreglene i hundeloven. Løyper og turstier skal være for alle og det skal være mulig for barnefamilier å gå på tur uten at det kommer løse hunder som oppleves som skremmende. Kommunen har derfor foreslått at det innføres båndtvang i alle preparerte skiløyper.

Løse hunder på offentlige steder og steder det ferdes mye folk fører noen ganger til konflikter og kan fremkalle redsel hos noen. I kommunen kjøres det opp skiløyper, og det jobbes med

ytterligere utvidelse av skiløype tilbudet. Hunder i skiløyper er generelt et økende problem. I skiløyper kan farten være stor og kollisjon mellom hund og menneske kan medføre fare for skader. At hundene er i bånd i byggefelt, skiløyper og offentlig plasser som nevnt i § 5 vil kunne virke betryggende for de som er redde for hunder.

Antall hunder i Norge antas å være økende, men vanskelig å tallfeste da det ikke er noen registreringsplikt av hunder. Norsk kennelklubb har for 2017 registrert 1021 hunder i Møre og Romsdal, men registeret omhandler trolig bare deler av hundeholdet i fylket. Hunden er en god turkamerat og følgesvenn for mange og hensynet til disse skal også ivaretas i tilstrekkelig grad.

Konsekvenser for økonomi

Ingen kjente utover saksbehandling.

Konsekvenser for organisasjon, ansatte, HMS og likestilling

Ingen kjente.

Konsekvenser for miljø

Opprettholdelse av beiting vil kunne motvirke klimaendringer og opprettholde eksisterende biologisk mangfold, samt holde åpent landskap og stier.

Konsekvenser for barn/unge, folkehelse og universell utforming

Barn kan følge seg tryggere ved at hunder holdes i bånd og under kontroll i områder de ferdes. For folkehelse kan utvidet båndtvangstid øke aktiviteten for barn og unge som er redde for hunder, for hundeeiere kan det i ytterste konsekvens begrense aktiviteten. Ingen kjente konsekvenser for universell utforming.

Batnfjordsøra, 27.07.2018

Rådmannen i Gjemnes